

1 ЗРОБИТИ КОНСПЕКТ ЛЕКЦІЙ (ЛЕКЦІЇ 12,13,14)

2 ОПРАЦЮВАТИ САМОСТІЙНО ПИТАННЯ:

- 1 Призначення та необхідність переходу на казначейську систему обслуговування місцевих бюджетів. Основні функції Казначейства з обслуговування місцевих бюджетів.
- 2 Основні положення казначейського обслуговування місцевих бюджетів за видатками.
- 3 Облік бюджетних зобов'язань та контроль бюджетних повноважень.
- 4 Зміст і призначення, види, форми та методи фінансового контролю.
- 5 Організація фінансового контролю у системі казначейства.

Лекція № 12

Тема: Обслуговування бюджетів за видатками. Казначейське обслуговування бюджетних коштів. Порядок готівкового обслуговування клієнтів.

План:

- 1 Здійснення видатків розпорядниками та одержувачами бюджетних коштів
- 2 Здійснення операцій за рахунок власних надходжень бюджетних установ
- 3 Порядок оформлення документів для виплати готівки розпорядникам або одержувачам бюджетних коштів

Література:

- 1 Казначейська справа: навчальний посібник /К.С.Опалко, І.І.Булах, Н.О. Соколовська та ін. – К.: Аграрна освіта, 2014. – с. 108-137.
- 2 Попова Л. М., Попова С.М., Успенко В.І. Казначейська справа. Навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2011. – с. 50-58
- 3 Інструкція щодо застосування економічної класифікації видатків бюджету, затверджена наказом Міністерства фінансів України від 12.03.2012 № 333 (у редакції наказу Міністерства фінансів України 21.06.2012 № 754)
- 4 Порядок казначейського обслуговування державного бюджету за витратами, затверджений наказом Міністерства фінансів України від 24.12.2012 № 1407.

1 Здійснення видатків розпорядниками бюджетних коштів та одержувачами бюджетних коштів

Органи Казначейства здійснюють розрахунково-касове обслуговування розпорядників бюджетних коштів шляхом проведення платежів з реєстраційних, спеціальних реєстраційних рахунків розпорядників бюджетних коштів та рахунків одержувачів бюджетних коштів, відкритих в органах Казначейства, відповідно до кошторисів, планів асигнувань загального фонду державного бюджету, планів надання кредитів із загального фонду державного бюджету, планів спеціального фонду державного бюджету (за винятком власних надходжень бюджетних установ та відповідних видатків) або планів використання бюджетних коштів та помісячних планів використання бюджетних коштів.

З метою забезпечення контролю за цільовим спрямуванням бюджетних коштів органи Казначейства в частині виконання державного бюджету за видатками здійснюють:

попередній контроль - на етапі реєстрації бюджетних зобов'язань розпорядників бюджетних коштів та одержувачів бюджетних коштів;

поточний контроль - у процесі оплати рахунків розпорядників бюджетних коштів та одержувачів бюджетних коштів.

Відповідно до встановлених повноважень Казначейство здійснює контроль за наявністю відповідних бюджетних асигнувань для взяття бюджетних зобов'язань та відповідністю взятих бюджетних зобов'язань певним бюджетним асигнуванням за їх економічними характеристиками, паспорту бюджетної програми. Відповідальність за взяті з порушенням бюджетного законодавства бюджетні зобов'язання та нецільове використання бюджетних коштів несуть розпорядники бюджетних коштів та одержувачі бюджетних коштів згідно із законом.

Органи Казначейства здійснюють платежі на підставі платіжних доручень за дорученнями розпорядників бюджетних коштів та одержувачів бюджетних коштів у разі наявності в обліку відповідного бюджетного зобов'язання та бюджетного фінансового зобов'язання у межах залишків на рахунках для обліку відкритих асигнувань.

Підтвердні документи надаються у разі потреби здійснення авансування, поетапної оплати зареєстрованих бюджетних фінансових зобов'язань.

У випадках проведення розрахунків на умовах авансування розпорядники бюджетних коштів та одержувачі бюджетних коштів протягом трьох робочих днів після завершення терміну поставки товарів, виконання робіт, надання послуг, визначеного договірними зобов'язаннями відповідно до законодавства, подають до органів Казначейства документи, що підтверджують отримання таких товарів, робіт та послуг.

Окремі платежі розпорядників бюджетних коштів, які містять відомості, що становлять державну таємницю, перелік яких визначається головним розпорядником та погоджується Казначейством за відповідними кодами бюджетної класифікації, незалежно від суми разового платежу, здійснюються на підставі платіжних доручень без подання підтвердних документів. У випадках проведення розрахунків на умовах авансування до органів Казначейства протягом трьох робочих днів після завершення терміну поставки товарів, виконання робіт, надання послуг подається лист-повідомлення про отримання товарів, робіт та послуг. Розпорядники бюджетних коштів та одержувачі бюджетних коштів забезпечують проведення таких операцій відповідно до законодавства.

Кошти, що помилково зараховані на рахунок розпорядника бюджетних коштів (одержувача бюджетних коштів), повинні повертатися ним у строки, встановлені законодавством. Повернення коштів здійснюється органом Казначейства на підставі платіжного доручення розпорядника бюджетних коштів (одержувача бюджетних коштів), у призначенні якого обов'язково зазначаються номер та дата документа, згідно з яким були зараховані такі кошти.

Розпорядник бюджетних коштів (одержувач бюджетних коштів) має право в будь-який час до переказу коштів з його рахунка відкликати платіжні

доручення з органу Казначейства, що його обслуговує. Платіжні доручення відкликаються лише в повній сумі.

Для відкликання платіжного доручення до органу Казначейства подається лист за підписом посадової особи розпорядника бюджетних коштів (одержувача бюджетних коштів), яка має право першого підпису на розрахункових документах.

Платіжні доручення подаються до органів Казначейства в кількості примірників, необхідних для всіх учасників безготівкових розрахунків. Форма, обов'язкові реквізити, строк дії платіжних доручень та вимоги щодо їх заповнення визначено Інструкцією про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті, затвердженою Національним банком України в установленому порядку.

Обов'язкові реквізити платіжного доручення:

назва документа;

дата складання і номер;

прізвище, ім'я, по батькові (за наявності), код платника та номер його рахунку;

найменування банку платника;

найменування/прізвище, ім'я, по батькові (за наявності), код отримувача та номер його рахунку;

найменування банку отримувача;

сума цифрами та словами;

призначення платежу;

підпис платника.

Платник має право зазначати в платіжному дорученні дату валютування, яка не може бути пізніше 10 календарних днів після складання платіжного доручення.

Банк платника не приймає платіжного доручення, якщо дата валютування визначена пізніше 10 календарних днів після складання платіжного доручення.

У платіжному дорученні повинні бути заповнені всі реквізити, передбачені його формою. Реквізит «Призначення платежу» платіжного доручення заповнюється з урахуванням вимог нормативно-правових актів та має містити повну інформацію про платіж і документи, на підставі яких здійснюється перерахування коштів отримувачу (код програмної класифікації видатків та кредитування бюджету (КПКВК), код економічної класифікації видатків бюджету або код класифікації кредитування бюджету (КЕКВ або ККК), економічна сутність платежу, номер і дата підтвердних та інших документів, на підставі яких здійснюються перерахування з урахуванням вимог законодавства України, податок на додану вартість або без податку на додану вартість (ПДВ або без ПДВ).

Подані розпорядниками бюджетних коштів та одержувачами бюджетних коштів платіжні доручення перевіряються органами Казначейства щодо наявності всіх необхідних реквізитів, відповідності підписів відповідальних посадових осіб і відбитка печатки установи зразкам (якщо картка із зразками

підписів та відбитка печатки містить відбиток печатки). За правильність оформлення та достовірність інформації, наведеної у платіжному дорученні, відповідає розпорядник бюджетних коштів (одержувач бюджетних коштів). У разі невідповідності дати подання даті платіжного доручення у полі "Одержано банком" платіжного доручення на всіх примірниках обов'язково проставляються дата подання та підпис казначея.

Після проведення платежу на платіжних дорученнях, за якими проведено оплату, ставиться відмітка у вигляді відбитка штампа казначея "Оплачено".

Платіжне доручення не приймається до виконання у разі:

- неправильного заповнення реквізитів, або незаповнення хоча б одного з реквізитів, та/або недотримання вимог до оформлення платіжного документа;
- відсутності затвердженого в установленому порядку паспорта бюджетної програми, крім бюджетних програм, за якими не складаються паспорти бюджетних програм;
- відсутності в обліку органів Казначейства відповідних бюджетних зобов'язань та бюджетних фінансових зобов'язань;
- невідповідності платежу зареєстрованим бюджетним зобов'язанням та бюджетним фінансовим зобов'язанням;
- невідповідності зазначеного коду економічної класифікації видатків та класифікації кредитування бюджету економічній характеристиці платежу;
- відсутності або недостатності невикористаних відкритих асигнувань у частині загального та спеціального фондів державного бюджету (крім власних надходжень бюджетних установ) розпорядників бюджетних коштів (одержувачів бюджетних коштів) та відсутності або недостатності коштів (у частині власних надходжень бюджетних установ) на відповідних рахунках розпорядників бюджетних коштів;
- неподання документів, що підтверджують отримання товарів (робіт, послуг) за договорами, згідно з умовами яких було здійснено авансування тощо.

Платіжне доручення, не прийняте до виконання, не пізніше наступного робочого дня повертається без виконання органами Казначейства розпорядникам бюджетних коштів (одержувачам бюджетних коштів), від яких воно надійшло.

На зворотному боці платіжного доручення зазначаються причини повернення без виконання та дата його повернення за підписами керівника структурного підрозділу (заступника керівника структурного підрозділу) і виконавця.

Платіжне доручення, яке подано в електронному вигляді та не прийнято до виконання, повертається засобами системи Казначейства з накладанням кваліфікованого електронного підпису із зазначенням причини його повернення без виконання.

У разі коли платіжне доручення не прийняте до виконання у зв'язку порушенням бюджетного законодавства розпорядниками бюджетних коштів (одержувачами бюджетних коштів), органи Казначейства застосовують

заходи впливу за порушення бюджетного законодавства, визначені Бюджетним кодексом України.

Меморіальні документи (у тому числі платіжні доручення та інші розрахункові документи) повинні містити реквізити, які визначені Інструкцією про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті, затвердженою Національним банком України в установленому порядку.

Меморіальні документи - документи, що використовуються органами Казначейства для безготівкових розрахунків та документально підтверджують зазначені операції, зокрема: меморіальні ордери, платіжні доручення, платіжні вимоги-доручення тощо.

На першому примірнику ставляться відбиток печатки (якщо картка із зразками підписів та відбитка печатки містить відбиток печатки) та підписи відповідальних осіб розпорядника (одержувача) бюджетних коштів, які мають право підписів згідно з картою із зразками підписів та відбитка печатки.

Перерахування коштів з рахунків розпорядників бюджетних коштів та одержувачів бюджетних коштів здійснюється на підставі першого примірника розрахункового документа, який залишається на зберіганні в органі Казначейства.

Органи Казначейства зберігають розрахункові документи згідно з вимогами законодавства.

Розрахункові документи надаються як на паперових, так і на електронних носіях.

Усі реквізити розрахункового документа на електронних носіях повинні бути аналогічними реквізітам документа на паперових носіях.

Під час підписання розрахункового документа не дозволяються використання факсиміле, а також виправлення та заповнення розрахункового документа в кілька прийомів. Органами Казначейства до виконання такі розрахункові документи не приймаються.

Розпорядники бюджетних коштів та одержувачі бюджетних коштів несуть відповідальність за правильність заповнення розрахункового документа, у тому числі номерів рахунків, суми податків, кодів бюджетної класифікації тощо.

Органи Казначейства не несуть відповідальності за недостовірність підтверджених документів та їх зміст, на підставі яких були складені розрахункові документи, оформлені розпорядниками бюджетних коштів та одержувачами бюджетних коштів, а також за повноту і своєчасність сплати ними податків, зборів та єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування.

Органи Казначейства при здійсненні розрахунково-касового обслуговування розпорядників бюджетних коштів та одержувачів бюджетних коштів шляхом проведення платежів з їх рахунків надають розпоряднику бюджетних коштів та одержувачу бюджетних коштів виписки

з рахунка про здійснені операції за результатами попереднього операційного дня з відміткою у вигляді відбитка штампа казначея "Оплачено"

За зверненням розпорядника бюджетних коштів (одержувача бюджетних коштів) органи Казначейства надають виписки з рахунків в електронному вигляді з накладанням кваліфікованого електронного підпису.

При поданні документів на отримання заробітної плати та прирівняних до неї платежів разом з визначеними цим Порядком документами розпорядники бюджетних коштів (одержувачі бюджетних коштів) подають платіжні доручення на перерахування (сплату) утримань із заробітної плати працівників та нарахувань на фонд оплати праці.

У реквізиті платіжного доручення "Призначення платежу" в разі перерахування (сплати) утримань із заробітної плати працівників та нарахувань на фонд оплати праці зазначається період, за який здійснюється виплата.

За правильність оформлення та достовірність інформації, зазначеної у платіжних дорученнях, відповідають розпорядники бюджетних коштів (одержувачі бюджетних коштів).

При застосуванні системи безготівкової виплати заробітної плати бюджетні кошти перераховуються (за згодою працівників) на поточні рахунки, відкриті в банках, відповідно до платіжних доручень.

У разі проведення операцій розпорядниками бюджетних коштів в натуральній формі відповідно до законодавства зазначені операції проводяться за плановими показниками відповідних видів надходжень з урахуванням їх фактичного обсягу в розрізі кодів класифікації доходів бюджету і видатків у розрізі кодів економічної класифікації видатків бюджету та відображаються в бухгалтерському обліку виконання державного бюджету. Розпорядники бюджетних коштів не пізніше останнього робочого дня місяця складають та подають до органів Казначейства довідку про надходження у натуральній формі..

Розпорядники бюджетних коштів забезпечують законність та достовірність проведених операцій у натуральній формі згідно із законодавством.

2 Здійснення операцій за рахунок власних надходжень бюджетних установ

Власні надходження розпорядників бюджетних коштів зараховуються на відповідні рахунки, відкриті в органах Казначейства.

Операції за рахунок власних надходжень розпорядників бюджетних коштів здійснюються із спеціальних реєстраційних рахунків, відкритих в органах Казначейства, або з поточних рахунків, відкритих у банках державного сектору.

На спеціальні реєстраційні рахунки розпорядників бюджетних коштів, відкриті в органах Казначейства, або на поточні рахунки, відкриті в банках державного сектору, зараховуються власні надходження з рахунків, призначених для зарахування до спеціального фонду державного бюджету

власних надходжень бюджетних установ, а також кошти, які відносяться на відновлення касових видатків, проведених у поточному бюджетному періоді.

Суми коштів власних надходжень, що надходять готівкою в каси бюджетних установ, зараховуються на рахунки, призначені для зарахування до спеціального фонду державного бюджету власних надходжень бюджетних установ. Кошти, сплачені в касу як відновлення касових видатків, проведених у поточному бюджетному періоді, зараховуються на спеціальні реєстраційні рахунки, відкриті в органах Казначейства, або на поточні рахунки, відкриті в банках державного сектору.

На спеціальні реєстраційні рахунки або поточні рахунки в банках державного сектору кошти зараховуються без конкретного віднесення до кодів економічної класифікації видатків та класифікації кредитування бюджету, однак здійснення видатків проводиться відповідно до кошторису за конкретними кодами економічної класифікації видатків та класифікації кредитування бюджету шляхом оплати рахунків за надані послуги, виконані роботи, отримані товари тощо з урахуванням довідок про внесення змін до кошторису.

У разі розміщення розпорядниками бюджетних коштів на поточних рахунках у банках державного сектору власних надходжень у випадках, визначених законодавством, для відображення в бухгалтерському обліку виконання державного бюджету операцій із надходження та використання зазначених коштів розпорядники бюджетних коштів протягом трьох робочих днів місяця, що настає за звітним, подають до органів Казначейства довідку про операції в національній валюті на паперових та електронних носіях. Довідка про операції в національній валюті складається окремо за кожною групою власних надходжень.

Обсяги власних надходжень, які перевищують відповідні витрати, за умови забезпечення ресурсами заходів з виконання основних функцій бюджетних установ розпорядники бюджетних коштів перераховують вищим та підвідомчим установам і організаціям у разі, якщо їм такі повноваження надано відповідними нормативно-правовими актами. Розпорядники бюджетних коштів відповідальні за прийняте рішення.

Перерахування таких коштів здійснюється з рахунків для зарахування до спеціального фонду власних надходжень бюджетних установ лише в межах однієї програми та однієї групи власних надходжень.

Розпорядниками бюджетних коштів, які перераховують кошти, отримані в поточному році, такі операції відображаються як зменшення доходів, а тими, які отримують, - відповідно як надходження доходів.

У разі перерахування коштів, що обліковувались як залишки власних надходжень на початок року, зазначені операції відображаються як зменшення та збільшення залишків.

3 Порядок оформлення документів для виплати готівки розпорядникам бюджетних коштів або одержувачам бюджетних коштів

Для оформлення документів на отримання заробітної плати, стипендії, допомоги, видатків на службові відрядження та інших коштів, що належать до видатків, які не можуть бути здійснені в безготівковій формі, розпорядники бюджетних коштів та одержувачі бюджетних коштів подають до органів Казначейства заявку на видачу готівки у двох примірниках.

Після видачі готівки на заявці на видачу готівки проставляється відбиток штампа, один примірник повертається розпоряднику бюджетних коштів або одержувачу бюджетних коштів, інший примірник зберігається в органах Казначейства.

Заявки на видачу готівки виписуються розпорядниками бюджетних коштів та одержувачами бюджетних коштів на осіб, з якими в них укладені договори про повну матеріальну відповідальність та які мають право отримувати і видавати кошти.

Готівка на здійснення інших видатків, які не можуть бути проведені у безготівковій формі, розпорядникам бюджетних коштів та одержувачам бюджетних коштів видається на підставі заявки на видачу готівки.

Видача готівкових коштів під звіт на закупівлю сільськогосподарської продукції, продуктів її переробки та заготівлю вторинної сировини, крім металобрухту (далі - закупівля сільгосппродукції та заготівля вторсировини), дозволяється на строк не більше десяти робочих днів від дня видачі готівкових коштів під звіт, а на всі інші виробничі (господарські) потреби - на строк не більше двох робочих днів, включаючи день отримання готівкових коштів під звіт.

Якщо підзвітній особі одночасно видана готівка як на відрядження, так і для вирішення в цьому відрядженні виробничих (господарських) питань (у тому числі й для закупівлі в населення сільгосппродукції та заготівлі вторсировини), то строк, на який видана готівка під звіт на ці цілі, може бути продовжено до закінчення терміну відрядження.

Відповідальність за нецільове використання готівки несе розпорядник бюджетних коштів або одержувач бюджетних коштів.

Після отримання розпорядником бюджетних коштів (одержувачем бюджетних коштів) матеріальних цінностей або послуг, придбаних/отриманих за готівку, до органів Казначейства подаються документи, які підтверджують здійснені видатки (акти придбання матеріальних цінностей чи послуг, рахунки-фактури тощо).

Акт придбання матеріальних цінностей складається за формою, затверджується керівником (заступником керівника) розпорядника бюджетних коштів (одержувача бюджетних коштів) та підписується комісією, яка створена відповідним розпорядником бюджетних коштів (одержувачем бюджетних коштів).

У разі неподання розпорядником бюджетних коштів (одержувачем бюджетних коштів) до органу Казначейства протягом трьох робочих днів після закінчення терміну, на який надається готівка під звіт, документів, що підтверджують отримання товарів, робіт чи послуг, органи Казначейства припиняють видачу готівки на зазначені цілі.

Видача готівки відновлюється після подання розпорядником бюджетних коштів (одержувачем бюджетних коштів) до органу Казначейства документів, що підтверджують отримання товарів, робіт чи послуг.

На підставі перевіреної заявки на видачу готівки відповідальні особи органів Казначейства підписують грошові чеки на отримання готівки.

Для отримання готівки з рахунків органів Казначейства групи 257 розпорядникам бюджетних коштів (одержувачам бюджетних коштів) видаються грошові чекові книжки. Для отримання грошової чекової книжки розпорядник бюджетних коштів (одержувач бюджетних коштів) зі свого реєстраційного рахунка здійснює оплату її вартості відповідному банку. Після підтвердження факту оплати (копія платіжного доручення) орган Казначейства в установленому порядку отримує в банку чекові книжки та реєструє їх у журналі реєстрації отриманих та виданих чекових книжок.

Уповноважені особи розпорядників бюджетних коштів (одержувачів бюджетних коштів) на підставі належно оформлених грошових чеків отримують готівку з поточних рахунків, відкритих в установах банків на ім'я органів Казначейства за балансовими рахунками групи 257 "Кошти державного та місцевого бюджетів для виплат" Плану рахунків бухгалтерського обліку банків України, затвердженого Національним банком України в установленому порядку. Рахунки групи 257 є рахунками, на які зараховуються кошти до виплати без перерахувань. Кошти на балансові рахунки групи 257 зараховуються на підставі заявок на видачу готівки розпорядників бюджетних коштів та/або одержувачів бюджетних коштів.

Передача грошової чекової книжки розпоряднику бюджетних коштів (одержувачу бюджетних коштів) здійснюється на підставі довіреності розпорядника бюджетних коштів (одержувача бюджетних коштів) установленної форми шляхом оформлення акта приймання-передачі грошових чекових книжок у двох примірниках. Один примірник залишається в органі Казначейства, інший разом з чековою книжкою передається розпоряднику бюджетних коштів (одержувачу бюджетних коштів). У журналі реєстрації отриманих та виданих чекових книжок у графі "Передано" зазначаються найменування розпорядника бюджетних коштів (одержувача бюджетних коштів), номер і дата довіреності, номер і дата акта приймання-передачі чекової книжки.

Розпорядники бюджетних коштів та одержувачі бюджетних коштів списують чекові книжки у встановленому законодавством порядку.

При внесенні готівки на рахунки розпорядників бюджетних коштів (одержувачів бюджетних коштів) відправники коштів у розрахункових документах (квитанціях тощо) зазначають зміст операції з визначенням КЕКВ і номери відповідних рахунків розпорядників бюджетних коштів (одержувачів бюджетних коштів), що відкриті в органах Казначейства.

Для проведення операцій із застосуванням банківських платіжних карток розпорядникам бюджетних коштів відкриваються карткові рахунки в установах банків на умовах договору. У договорі повинні бути вказані

довірені особи розпорядника бюджетних коштів, перелік яких додається до заяви про відкриття карткових рахунків.

Довірена особа може використовувати банківську платіжну картку як для отримання готівки, так і для здійснення безготівкових розрахунків, пов'язаних з господарською діяльністю розпорядника бюджетних коштів, у тому числі на представницькі потреби та витрати на відрядження.

Для проведення операцій із застосуванням банківських платіжних карток на картковий рахунок платіжним дорученням зараховуються кошти шляхом їх переказу з відповідних рахунків розпорядника бюджетних коштів.

Кошти, які зараховуються на картковий рахунок, є підзвітними коштами довіреної особи розпорядника бюджетних коштів. Оприбуткування отриманих коштів та включення їх до авансового звіту про їх використання проводяться довіреною особою на підставі виписки з карткового рахунка або, у разі отримання готівки у банкоматі, чека банкомата.

Довірена особа розпорядника бюджетних коштів зобов'язана подати до бухгалтерії розпорядника бюджетних коштів авансовий звіт про використання коштів з банківської платіжної картки разом із підтвердними документами та залишком невикористаної готівки відповідно до законодавства. Залишки невикористаної готівки повертаються довіреною особою згідно із законодавством.

Розпорядник бюджетних коштів забезпечує здійснення усіх господарських операцій з використанням карткових рахунків відповідно до законодавства.

Залишки коштів, не використані довіреною особою у визначені терміни, повертаються на рахунок, з якого вони були перераховані.

Лекція № 13

Тема: Особливості казначейського виконання місцевих бюджетів. Операції за платежами до загального та спеціального фондів. Операції за платежами, що розподіляються.

План:

1. Основні положення про організацію роботи з обслуговування місцевих бюджетів.
2. Операції за платежами до загального фонду бюджету.
3. Операції за платежами до спеціального фонду бюджету.
4. Операції за платежами, що розподіляються

Література:

1. Попова Л.М., Попова С.М., Успенко В.І. Казначейська справа. Навчальний посібник. - К: Центр учбової літератури, 2011. – 164 с.
2. Порядок казначейського обслуговування місцевих бюджетів, затверджений наказом Міністерства фінансів України від 23.08.2012 № 938.

1. Основні положення про організацію роботи

Казначейське обслуговування коштів місцевих бюджетів здійснюється органами Казначейства відповідно до законодавства. Організаційні взаємовідносини між органами Державної казначейської служби України, фінансовими органами та/або Верховною Радою Автономної Республіки Крим, обласними, районними, міськими, районними у містах, сільськими, селищними радами, радами об'єднаних територіальних громад або їх виконавчими органами чи міськими, селищними, сільськими головами, головами об'єднаних територіальних громад (далі - місцеві фінансові органи), платниками податків, розпорядниками бюджетних коштів та одержувачами бюджетних коштів у процесі казначейського обслуговування місцевих бюджетів органами Казначейства регламентує *Порядок казначейського обслуговування місцевих бюджетів, затверджений наказом Міністерства фінансів України 23.08.2012 № 938*.

Після затвердження місцевих бюджетів місцеві фінансові органи подають за місцем обслуговування до органу Казначейства рішення про затвердження відповідних бюджетів, програми соціально-економічного та культурного розвитку відповідних адміністративно-територіальних одиниць, цільові програми з інших питань місцевого самоврядування, затвержені рішеннями про місцеві бюджети. При внесенні змін до місцевого бюджету подаються рішення про внесення змін до рішення про місцевий бюджет, ухвалені відповідною радою. Розпорядження, які видаються на виконання програм, ухвалених відповідною радою, подають розпорядники, які є їх виконавцями.

У разі виявлення в процесі казначейського обслуговування невідповідності показників затверджених бюджетів бюджетному законодавству органи Казначейства інформують для прийняття відповідного рішення в межах встановлених повноважень в частині, що не суперечить бюджетному законодавству: Міністерство фінансів України - стосовно бюджету Автономної Республіки Крим, обласних бюджетів і бюджетів міст Києва та Севастополя; Раду міністрів Автономної Республіки Крим - стосовно бюджетів міст республіканського значення та районних бюджетів Автономної Республіки Крим; обласні державні адміністрації - стосовно районних та міських (міст обласного значення) бюджетів, бюджетів об'єднаних територіальних громад, що створюються згідно із законом та перспективним планом формування територій громад; міські державні адміністрації в містах Києві та Севастополі - стосовно районних у цих містах бюджетів; районні державні адміністрації - стосовно міських (міст районного значення), сільських, селищних бюджетів та бюджетів їх об'єднань; виконавчі органи міських рад - стосовно бюджетів районів у місті, сільських, селищних чи міст районного значення, що входять до складу цих міст та виконують рішення відповідних рад про місцеві бюджети. У разі утворення військово-цивільної адміністрації органи Казначейства інформують відповідну військово-цивільну адміністрацію.

Рахунки для обліку операцій щодо виконання місцевих бюджетів відкриваються в органах Казначейства відповідно до законодавства.

Перерахування платежів, сплачених платниками до місцевих бюджетів, здійснюється через Систему електронних платежів Національного банку України (далі - СЕП НБУ) на рахунки, відкриті в органах Казначейства у розрізі місцевих бюджетів та кодів класифікації доходів бюджету.

Після затвердження місцевих бюджетів місцеві фінансові органи складають розпис місцевих бюджетів, який включає: річний розпис доходів загального і спеціального фондів місцевих бюджетів та помісячний розпис доходів загального фонду місцевих бюджетів; річний розпис фінансування загального і спеціального фондів місцевих бюджетів за типом боргового зобов'язання та помісячний розпис фінансування загального фонду місцевих бюджетів за типом боргового зобов'язання; річний розпис асигнувань загального і спеціального фондів місцевих бюджетів (за винятком надання кредитів з місцевих бюджетів) та помісячний розпис асигнувань загального фонду місцевих бюджетів (за винятком надання кредитів з місцевих бюджетів); річний розпис повернення кредитів до місцевих бюджетів та надання кредитів з місцевих бюджетів, помісячний

розпис повернення кредитів до загального фонду місцевих бюджетів та надання кредитів із загального фонду місцевих бюджетів; річний розпис витрат спеціального фонду місцевих бюджетів з розподілом за видами надходжень; помісячний розпис спеціального фонду місцевих бюджетів (за винятком власних надходжень бюджетних установ та відповідних видатків) (далі - Розпис місцевих бюджетів і на паперових та електронних носіях направляють органам Казначейства у визначені законодавством строки.

У разі якщо розпис місцевого бюджету не відповідає встановленим бюджетним призначенням, орган Казначейства повертає його місцевому фінансовому органу на доопрацювання із супровідним листом, який містить обґрунтування причини повернення.

У процесі казначейського обслуговування місцевих бюджетів може застосовуватися система дистанційного обслуговування "Клієнт казначейства - Казначейство" з використанням засобів криптографічного захисту інформації Казначейства України.

У разі застосування системи Казначейства між розпорядниками бюджетних коштів (одержувачами бюджетних коштів) та органами Казначейства здійснюється обмін документами в електронному вигляді, в тому числі електронними документами.

Розпорядник бюджетних коштів (одержувач бюджетних коштів) здійснює формування та подання документів до системи Казначейства в електронному вигляді протягом операційного дня в межах операційного часу, визначеного органом Казначейства. Документи, що надійшли після операційного часу, опрацьовуються наступного операційного дня.

Підтвердженням для розпорядників бюджетних коштів (одержувачів бюджетних коштів) успішного передавання їх електронних документів до системи Казначейства є відповідне сповіщення системи Казначейства.

У разі невдалої спроби передавання документів в електронному вигляді до системи Казначейства розпорядником бюджетних коштів (одержувачем бюджетних коштів) здійснюються заходи щодо повторного їх передавання.

У разі неможливості передавання документів в електронному вигляді до системи Казначейства з технічних причин або в інших випадках, визначених законодавством, до органу Казначейства подаються документи на паперових та електронних носіях.

Датою та часом отримання документів в електронному вигляді органом Казначейства є дата та час, зафіксовані у повідомленні системи Казначейства про отримання цих документів.

Орган Казначейства перевіряє документи в електронному вигляді, передані розпорядником бюджетних коштів (одержувачем бюджетних коштів), на відповідність вимогам законодавства.

Якщо надіслані в електронному вигляді документи сформовано з порушенням вимог законодавства, в тому числі цього Порядку, орган Казначейства інформує розпорядника бюджетних коштів (одержувача бюджетних коштів) засобами системи Казначейства про їх непроведення із зазначенням причин.

До запровадження програмно-цільового методу складання та виконання місцевих бюджетів при поданні документів, що застосовуються у процесі казначейського обслуговування місцевих бюджетів, у рядках і графах "КПКВК" та "Код програмної класифікації видатків та кредитування" проставляють (у відповідному відмінку) код тимчасової класифікації видатків та кредитування місцевих бюджетів.

Після запровадження програмно-цільового методу складання та виконання місцевих бюджетів у зазначених рядках і графах проставляють код програмної класифікації видатків та кредитування місцевих бюджетів (код Типової програмної класифікації видатків та кредитування місцевих бюджетів/Тимчасової класифікації видатків та кредитування для бюджетів місцевого самоврядування, які не застосовують програмно-цільового методу).

2. Операції за платежами до загального фонду бюджету.

Платники податків сплачують платежі у безготівковій або готівковій формі на відповідні рахунки, відкриті в органах Казначейства. Платежі здійснюються платниками через установи банків, у яких вони обслуговуються, підприємства поштового зв'язку та органи місцевого самоврядування за місцезнаходженням (місцем проживання) платника.

У разі безготівкової форми оплати розрахункові документи, які подаються платниками податків до установ банків, оформляються згідно з вимогами відповідних нормативно-правових актів Національного банку України, що регулюють безготівкові розрахунки в Україні.

Сплата платежів до місцевого бюджету готівкою здійснюється платниками через каси установ банків, підприємств поштового зв'язку та органи місцевого самоврядування.

Підставою для підтвердження зарахування до місцевого бюджету платежів, сплачених готівкою, є: касові документи, видані банками, операторами поштового зв'язку; квитанції, видані органами місцевого самоврядування, форми яких затверджені в установленому законодавством порядку.

Зарахування всіх надходжень до місцевих бюджетів, у тому числі позик місцевих бюджетів та запозичень, здійснюється виключно через рахунки, відкриті в органах Казначейства.

Операції з обробки платежів, що надійшли до місцевих бюджетів, здійснюються у такій послідовності:

- повернення коштів, помилково або надміру зарахованих до місцевих бюджетів;
- розподіл платежів до бюджетів за нормативами, визначеними Бюджетним кодексом України, іншими законодавчими актами та рішенням відповідної ради про місцевий бюджет;
- перерахування до державного бюджету реверсної дотації згідно з Бюджетним кодексом України, законом про Державний бюджет України;
- проведення розрахунків за міжбюджетними трансфертами;
- погашення позик, наданих за рахунок коштів єдиного казначейського рахунка;
- зарахування коштів на рахунки для обліку надходжень загального та спеціального фондів місцевих бюджетів.

Порядок повернення платникам коштів, помилково або надміру зарахованих до місцевих бюджетів, а також взаємодії органів Казначейства з органами, які згідно із законодавством контролюють справляння надходжень до бюджету, регламентується окремими нормативно-правовими актами.

Органи Казначейства при обслуговуванні місцевих бюджетів за доходами здійснюють операції: за платежами, які є доходами загального фонду місцевих бюджетів на відповідний рік, за платежами, які є доходами спеціального фонду місцевого бюджету (крім власних надходжень бюджетних установ), за платежами, які розподіляються між загальним та спеціальним фондами місцевих бюджетів; за платежами, які розподіляються між рівнями місцевих бюджетів, за коштами, тимчасово віднесеними на доходи місцевого бюджету, що підлягають розподілу, за іншими платежами, які тимчасово віднесені на доходи місцевого бюджету, у порядку, встановленому законодавством.

Платежі до місцевих бюджетів, які згідно з Бюджетним кодексом України, законом про Державний бюджет України та рішенням ради є доходами загального фонду місцевих бюджетів, зараховуються на відповідні рахунки, відкриті в головних управліннях Державної казначейської служби в Автономній Республіці Крим, областях, містах Києві та Севастополі (далі - Головні управління Казначейства).

Для щоденного акумулювання коштів загального фонду місцевих бюджетів у Головних управліннях Казначейства відкриваються рахунки для кожного місцевого бюджету, кількість яких залежить від рішення ради про відповідний місцевий бюджет та має забезпечити процес його виконання.

Кошти, які надійшли за день (з урахуванням повернення помилково або надміру зарахованих до бюджету платежів), у регламентований час засобами програмного

забезпечення шляхом формування меморіальних документів перераховуються (списуються) за призначенням на відповідні рахунки, відкриті окремо для кожного місцевого бюджету.

Платежі до місцевих бюджетів, які згідно з Бюджетним кодексом України, законом України про Державний бюджет України на відповідний рік та рішенням ради є доходами загального фонду місцевих бюджетів на відповідний рік, зараховуються на рахунки, відкриті в Головних управліннях за балансовим рахунком 3141 "Надходження до загального фонду місцевих бюджетів" Плану рахунків. Інформація щодо надходження та повернення надміру та/або помилково сплачених платежів до місцевих бюджетів одночасно відображається на відповідних рахунках, відкритих за рахунком бюджетного обліку 6121 "Доходи загального фонду місцевого бюджету". Одночасно такі операції відображаються на аналітичних рахунках позабалансового обліку, призначених для обліку планових показників за доходами (згідно з наказами Державного казначейства № 150 від 06.05.2008, № 17 від 21.01.2010).

Кредитовий залишок за рахунком бюджетного обліку 6121 "Доходи загального фонду місцевого бюджету" відображає інформацію щодо надходжень, з урахуванням повернень платежів загального фонду місцевих бюджетів, наростаючим підсумком з початку року.

Кредитовий залишок за кожним рахунком, відкритим на даному балансовому рахунку, відповідно відображає інформацію про надходження з урахуванням повернень кожного виду доходів. За окремими рахунками допускається від'ємний залишок, який свідчить, що повернень платежів у поточному бюджетному періоді з цього рахунку (за рахунок надходжень до загального фонду) відбулося більше ніж надходжень. Від'ємний залишок за рахунком бюджетного обліку 6121 "Доходи загального фонду місцевого бюджету" в цілому не допускається.

Для щоденного акумулювання коштів загального фонду місцевих бюджетів в Головному управлінні відкриваються аналітичні рахунки за балансовим рахунком 3142 "Кошти загального фонду місцевих бюджетів" для кожного місцевого бюджету, а саме:

- перший - для акумулювання коштів, які відповідно до Бюджетного кодексу України враховуються при визначенні обсягів міжбюджетних трансфертів;

- другий - для акумулювання коштів, які відповідно до Бюджетного кодексу України не враховуються при визначенні обсягів міжбюджетних трансфертів.

Кількість інших рахунків, які відкриваються в органах Державного казначейства України для акумулювання коштів загального фонду місцевих бюджетів, залежить від рішення ради про відповідний місцевий бюджет та має забезпечити процес його виконання.

Кошти, які надійшли за день (з урахуванням повернення помилково або надмірно зарахованих до бюджету платежів) на аналітичні рахунки, відкриті за балансовим рахунком 3141 "Надходження до загального фонду місцевих бюджетів", у регламентований час засобами програмного забезпечення шляхом формування меморіальних документів перераховуються (списуються) за призначенням на відповідні рахунки, відкриті за балансовим рахунком 3142 "Кошти загального фонду місцевих бюджетів" окремо для кожного місцевого бюджету.

3. Операції за платежами до спеціального фонду бюджету.

Платежі до місцевих бюджетів, які згідно із Бюджетним кодексом України, законом про Державний бюджет України та рішенням відповідної ради є доходами спеціального фонду місцевого бюджету (крім власних надходжень бюджетних установ), зараховуються на відповідні рахунки, відкриті в Головних управліннях Казначейства.

Для щоденного акумулювання платежів, які надійшли до спеціального фонду місцевого бюджету, Головні управління Казначейства відкривають рахунки для кожного

місцевого бюджету. Кількість рахунків для акумулювання залежить від рішення ради про відповідний бюджет і має забезпечити процес його виконання.

Кошти, які надійшли до спеціального фонду місцевих бюджетів за день (з урахуванням повернень), у регламентований час засобами програмного забезпечення шляхом формування меморіальних документів перераховуються (списуються) на відповідні рахунки, відкриті окремо для кожного місцевого бюджету.

У разі прийняття відповідною місцевою радою рішення про обслуговування коштів місцевого бюджету в частині бюджету розвитку в установах банків державного сектору надходження бюджету розвитку переказуються органами Казначейства наступного робочого дня на підставі платіжних доручень, наданих відповідними місцевими фінансовими органами, на поточні рахунки місцевих фінансових органів, відкриті в установах банків державного сектору для здійснення розподілу коштів бюджету розвитку між головними розпорядниками бюджетних коштів.

Платежі до місцевих бюджетів, які згідно із Бюджетним кодексом України, законом України про Державний бюджет України на відповідний рік та рішенням відповідної ради є доходами спеціального фонду місцевого бюджету, крім власних надходжень розпорядників коштів бюджету, зараховуються на рахунки, відкриті в Головних управліннях за балансовим рахунком 3151 "Надходження коштів спеціального фонду місцевих бюджетів, які направляються на спеціальні видатки" Плану рахунків. Інформація щодо надходження та повернення платежів одночасно відображається на відповідних рахунках, відкритих за рахунком бюджетного обліку 6122 "Доходи спеціального фонду місцевого бюджету, які направляються на спеціальні видатки". Одночасно такі операції відображаються на рахунках позабалансового обліку, призначених для обліку планових показників за доходами. Кредитовий залишок за рахунком бюджетного обліку 6122 "Доходи спеціального фонду місцевого бюджету, які направляються на спеціальні видатки" відображає інформацію про надходження з урахуванням повернень платежів спеціального фонду місцевих бюджетів, наростаючим підсумком з початку року. Кредитовий залишок відповідно за кожним рахунком, відкритим на даному рахунку бюджетного обліку, відображає інформацію про надходження з урахуванням повернень кожного виду доходів (згідно з наказами Державного казначейства № 150 від 06.05.2008, № 17 від 21.01.2010).

Для щоденного акумулювання платежів, які надійшли до спеціального фонду місцевого бюджету, Головні управління відкривають рахунки за балансовим рахунком 3152 "Кошти спеціального фонду місцевих бюджетів, які направляються на спеціальні видатки" (кількість рахунків для акумулювання залежить від рішення ради про відповідний бюджет і має забезпечити процес його виконання) для кожного місцевого бюджету.

Залишки коштів, що склалися на відповідних рахунках, відкритих за балансовим рахунком 3151 "Надходження коштів спеціального фонду місцевих бюджетів, які направляються на спеціальні видатки", на кінець операційного дня у регламентований час засобами програмного забезпечення шляхом формування меморіальних документів перераховуються (списуються) на рахунки, відкриті за балансовим рахунком 3152 "Кошти спеціального фонду місцевих бюджетів, які направляються на спеціальні видатки".

Платежі, які належать до власних надходжень бюджетних установ, що утримуються за рахунок коштів місцевих бюджетів, та відповідно до законодавства є джерелом формування спеціального фонду місцевих бюджетів, зараховуються на відповідні рахунки для зарахування до спеціального фонду місцевих бюджетів власних надходжень бюджетних установ, відкриті в Головних управліннях Казначейства на ім'я бюджетних установ - розпорядників бюджетних коштів та їх відокремлених структурних підрозділів у розрізі кодів класифікації доходів бюджету відповідно до законодавства.

При перерахуванні до місцевих бюджетів платежів, що належать до власних надходжень бюджетних установ, у полі розрахункового документа "Призначення платежу" вказується код класифікації доходів бюджету.

Власні надходження бюджетних установ з рахунків для зарахування до спеціального фонду місцевих бюджетів власних надходжень бюджетних установ перераховуються (списуються) на відповідні спеціальні реєстраційні рахунки розпорядників бюджетних коштів відповідно до законодавства.

Перерахування коштів вищим та підвідомчим установам бюджетних установ згідно з вимогами нормативно-правових актів здійснюється органами Казначейства з відповідних рахунків для зарахування до спеціального фонду місцевих бюджетів власних надходжень бюджетних установ, відкритих у Головних управліннях Казначейства відповідно до законодавства, на рахунки, відкриті вищим та підвідомчим установам за тими самими кодами класифікації доходів бюджету.

Для зарахування надходжень до місцевих бюджетів в іноземній валюті місцеві фінансові органи відкривають рахунки в установах банків за відповідними балансовими рахунками згідно з вимогами нормативних актів Національного банку України.

Після зарахування коштів (крім власних надходжень) місцеві фінансові органи складають на паперових та електронних носіях довідку про надходження до місцевих бюджетів в іноземній валюті за формою, наведеною в додатку 3 до цього Порядку, та не пізніше трьох робочих днів після надходження коштів на рахунки в установах банків подають її до органів Казначейства для відображення в обліку надходжень відповідних місцевих бюджетів.

Щодня у регламентований час органи Казначейства формують виписки з рахунків для зарахування надходжень місцевих бюджетів у вигляді електронного реєстру розрахункових документів та у разі потреби роздруковують їх.

Зазначені виписки в електронному вигляді надаються відповідно до затверджених порядків взаємодії Казначейства України з органами, що контролюють справляння надходжень бюджету. Іншим органам, що контролюють справляння надходжень бюджету, у разі відсутності зазначених порядків, виписки надаються на їх звернення.

У разі прийняття рішення відповідною місцевою радою про обслуговування власних надходжень бюджетних установ в установах банків державного сектору такі надходження переказуються органами Казначейства наступного робочого дня на підставі платіжних доручень, наданих розпорядниками бюджетних коштів, на поточні рахунки розпорядників бюджетних коштів, відкриті в установах банків державного сектору.

4 Операції за платежами, що розподіляються

4.1 Операції за платежами, які розподіляються між загальним та спеціальним фондами місцевих бюджетів

Платежі, які відповідно до Бюджетного кодексу України, закону про Державний бюджет України та рішення місцевої ради розподіляються між загальним та спеціальним фондами цього бюджету, зараховуються на відповідні рахунки, відкриті в Головних управліннях Казначейства.

Кошти, які розподіляються між загальним і спеціальним фондами місцевих бюджетів, що надійшли за день (з урахуванням повернень), розподіляються Головними управліннями Казначейства між загальним та спеціальним фондами місцевих бюджетів за встановленими нормативами відповідного бюджету.

За результатами розподілу платежів між загальним та спеціальним фондами місцевих бюджетів засобами програмного забезпечення у регламентованому режимі проводиться перерахування розподілених коштів на відповідні рахунки.

Платежі, які відповідно до Бюджетного кодексу України, закону України про Державний бюджет України на відповідний рік та рішення місцевої ради в поточному році

розподіляються між загальним та спеціальним фондами даного бюджету, зараховуються на рахунки, відкриті за балансовим рахунком 3161 "Кошти, які розподіляються між загальним і спеціальним фондами місцевих бюджетів" Плану рахунків. Інформація про надходження з урахуванням повернень одночасно відображається на рахунках, відкритих за рахунком бюджетного обліку 6123 "Доходи місцевого бюджету, які підлягають розподілу між загальним та спеціальним фондами".

Кредитовий залишок за рахунком бюджетного обліку 6123 "Доходи місцевого бюджету, які підлягають розподілу між загальним та спеціальним фондами" відображає інформацію про надходження платежів (з урахуванням повернень), які розподіляються між загальним та спеціальним фондами місцевого бюджету наростаючим підсумком з початку року (згідно з наказом Державного казначейства № 17 від 21.01.2010).

Залишки коштів за день з рахунків, відкритих за балансовим рахунком 3161 "Кошти, які розподіляються між загальним і спеціальним фондами місцевих бюджетів", розподіляються Головними управліннями між загальним та спеціальним фондами місцевих бюджетів за встановленими нормативами відповідного бюджету.

Кошти, які належать загальному фонду місцевих бюджетів, перераховуються на рахунки, відкриті за балансовим рахунком 3141 "Надходження до загального фонду місцевих бюджетів".

Кошти, які належать спеціальному фонду місцевих бюджетів, перераховуються на рахунки, відкриті за балансовим рахунком 3151 "Надходження коштів спеціального фонду місцевих бюджетів, які направляються на спеціальні видатки".

За результатами розподілу платежів між загальним та спеціальним фондами місцевих бюджетів формується Відомість розподілу платежів між загальним та спеціальним фондами місцевого бюджету, які надійшли на рахунки 3161 "Кошти, які розподіляються між загальним і спеціальним фондами місцевих бюджетів" (додаток 4), та засобами програмного забезпечення у регламентованому режимі проводиться перерахування розподілених коштів на відповідні рахунки (згідно з наказом Державного казначейства № 21 від 06.02.2004).

4.2 Операції за платежами, які розподіляються між рівнями місцевих бюджетів

Платежі, які згідно із Бюджетним кодексом України, законом про Державний бюджет України та рішенням місцевої ради розподіляються між рівнями місцевих бюджетів, зараховуються на відповідні рахунки, відкриті в Головних управліннях Казначейства.

Кошти, які підлягають розподілу між рівнями бюджету, у кінці дня (з урахуванням повернень), за встановленими нормативами розподіляються між рівнями місцевих бюджетів і засобами програмного забезпечення зараховуються до загального фонду та спеціального фонду відповідних місцевих бюджетів.

Платежі, які згідно із Бюджетним кодексом України, законом України про Державний бюджет України на відповідний рік та рішенням місцевої ради у поточному році розподіляються між рівнями місцевих бюджетів, зараховуються на рахунки, відкриті за балансовим рахунком 3321 "Кошти, які підлягають розподілу між рівнями бюджету" Плану рахунків. Інформація про надходження з урахуванням повернень одночасно відображається на рахунках, відкритих за рахунком бюджетного обліку 6221 "Доходи, які підлягають розподілу між рівнями бюджету". Кредитовий залишок за рахунком бюджетного обліку 6221 "Доходи, які підлягають розподілу між рівнями бюджету" відображає інформацію про надходження платежів, які підлягають розподілу між рівнями місцевих бюджетів.

Залишки коштів на рахунках, відкритих за балансовим рахунком 3321 "Кошти, які підлягають розподілу між рівнями бюджету", у кінці дня за встановленими нормативами розподіляються між рівнями місцевих бюджетів і засобами програмного забезпечення зараховуються:

- на відповідні рахунки, відкриті за балансовим рахунком 3141 "Надходження до загального фонду місцевих бюджетів";

- на відповідні рахунки, відкриті за балансовим рахунком 3151 "Надходження коштів спеціального фонду місцевих бюджетів, які направляються на спеціальні видатки".

За результатами розподілу платежів між рівнями місцевого бюджету формується Відомість розподілу платежів між рівнями місцевого бюджету, які надійшли на рахунки 3321 "Кошти, які підлягають розподілу між рівнями бюджету" (додаток 5) (згідно з наказом Державного казначейства № 17 від 21.01.2010).

4.3 Операції за коштами, тимчасово віднесеними на доходи місцевого бюджету, що підлягають розподілу

Платежі, які тимчасово відносяться на доходи місцевого бюджету і відповідно до законодавства підлягають розподілу між бюджетами і різними отримувачами коштів, зараховуються на відповідні рахунки, відкриті в Головних управліннях Казначейства.

Кошти, тимчасово віднесені на доходи місцевих бюджетів, що підлягають розподілу, у кінці дня (з урахуванням повернень) розподіляються за нормативами, установленими відповідними нормативно-правовими актами України.

Після розподілу кошти, що відносяться на доходи місцевого бюджету, засобами програмного забезпечення зараховуються до загального фонду та спеціального фонду місцевих бюджетів відповідно.

Частина коштів, яка належить іншим отримувачам коштів, перераховується на рахунки власників.

Платежі, які тимчасово відносяться на доходи місцевого бюджету і відповідно до законодавства підлягають розподілу між бюджетами і різними отримувачами коштів, зараховуються на аналітичні рахунки, відкриті за балансовим рахунком 3421 "Кошти, тимчасово віднесені на доходи місцевого бюджету, що підлягають розподілу" Плану рахунків (згідно Наказу Державного казначейства № 150 від 06.05.2008).

Інформація про надходження з урахуванням повернень одночасно відображається на рахунках, відкритих за рахунком бюджетного обліку 6421 "Кошти, тимчасово віднесені на доходи місцевого бюджету, що підлягають розподілу". Кредитовий залишок за рахунком бюджетного обліку 6421 "Кошти, тимчасово віднесені на доходи місцевого бюджету, що підлягають розподілу" дає інформацію про надходження платежів (з урахуванням повернень), які тимчасово відносяться на доходи місцевого бюджету і підлягають розподілу, наростаючим підсумком з початку року (згідно з наказом Державного казначейства № 17 від 21.01.2010).

Залишки коштів на рахунках, відкритих за балансовим рахунком 3421 "Кошти, тимчасово віднесені на доходи місцевих бюджетів, що підлягають розподілу", у кінці дня розподіляються за нормативами, установленими відповідними нормативно-правовими актами України.

Після розподілу кошти, що відносяться на доходи місцевого бюджету, засобами програмного забезпечення зараховуються:

- на відповідні рахунки, відкриті за балансовим рахунком 3141 "Надходження до загального фонду місцевих бюджетів";

- на відповідні рахунки, відкриті за балансовим рахунком 3151 "Надходження коштів спеціального фонду місцевих бюджетів, які направляються на спеціальні видатки".

Частина коштів, яка належить іншим фондам, перераховується на рахунки власників.

За результатами розподілу коштів, тимчасово віднесених на доходи місцевого бюджету, формується Відомість № 2м розподілу коштів, тимчасово віднесених на доходи місцевого бюджету, які надійшли на рахунки 3421 "Кошти, тимчасово віднесені на доходи місцевого бюджету, що підлягають розподілу" (додаток 6) (згідно з наказом Державного казначейства № 21 від 06.02.2004).

Лекція № 14

Тема: Контроль у системі казначейства.

План:

1. Органи державного фінансового контролю, їх функції.
2. Внутрішній контроль в органах державного казначейства.

Література:

- 1 Казначейська справа: навчальний посібник /К.С.Опалко, І.І.Булах, Н.О. Соколовська та ін. – К.: Аграрна освіта, 2014. – с. 215-243
- 2 Попова Л. М., Попова С.М., Успенко В.І. Казначейська справа. Навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2011. – с. 76-84
- 3 Бюджетний Кодекс України від 8 липня 2010 року №2457 –VI.

1. Органи державного фінансового контролю, їх функції.

Державний фінансовий контроль здійснюється органами законодавчої (представницької) і виконавчої влади України. До системи органів державного фінансового контролю входять Верховна Рада України, Міністерство фінансів, Рахункова палата, Державна фінансова інспекція України, органи Державної казначейської служби України, Міністерства доходів і зборів України, Державної митної служби України, аудитори та аудиторські служби. Однак, якщо Рахункова палата і ДФІУ є спеціальними органами державного фінансового контролю, тобто контроль є основним і єдиним завданням цих органів, то Міндоходів України, Державна казначейська служба України, внутрівідомчі контрольно-ревізійні підрозділи виконують контрольні функції паралельно з іншими покладеними на них завданнями; вони зобов'язані контролювати лише окремі напрямки руху державних коштів.

Верховна Рада України здійснює контроль за дотриманням бюджетного законодавства на всіх стадіях бюджетного процесу.

Рахункова палата України:

здійснює постійний контроль за виконанням державного бюджету в межах та обсягах, визначених Конституцією України та Законом України “Про Рахункову Палату”;

перевіряє використання за призначенням органами виконавчої влади коштів загальнодержавних цільових фондів та коштів позабюджетних фондів;

контролює утворення, обслуговування і погашення внутрішнього і зовнішнього державних боргів України;

відповідність затверджених бюджетних асигнувань державного бюджету бюджетному розпису та виконанням бюджетного розпису;

контролює ефективність управління коштами державного бюджету Казначейством, а також використання коштів резервного фонду Кабінету Міністрів України, законність і своєчасність руху цих коштів у

Національному банку України, уповноважених банках та кредитних установах;

контролює інвестиційну діяльність органів виконавчої влади, виконання рішень Верховної Ради про надання Україною позик.

Основним органом державного фінансового контролю по лінії виконавчої влади є **Міністерство фінансів України**. Воно здійснює контроль за виконанням державного бюджету, дотриманням Правил складання проектів бюджетів в Україні, за використанням бюджетних асигнувань та лімітів бюджетних асигнувань розпорядниками бюджетних коштів, а також координує діяльність з контролю за додержанням надходжень і використанням державних коштів.

Для організації контролю за правильністю складання і виконання бюджетів, зведених фінансових планів галузей народного господарства, управлінь та відділів державних адміністрацій, виконкомів місцевих рад, фінансових планів підприємств, організацій та установ, а також контролю за фінансовою діяльністю, станом збереження і використання матеріальних цінностей, грошових коштів, достовірності обліку і звітності в міністерствах, відомствах, інших органах державної виконавчої влади, на підприємствах, в організаціях та установах в Україні функціонує Державна фінансова інспекція.

Головними завданнями Державної фінансової інспекції України є здійснення державного контролю за витрачанням коштів і товарно-матеріальних цінностей, їх збереженням, станом і достовірністю бухгалтерського обліку і звітності в міністерствах, відомствах, державних комітетах, державних фондах, бюджетних установах, а також на підприємствах і в організаціях, які отримують кошти з бюджетів усіх рівнів, розроблення пропозицій щодо усунення виявлених недоліків і порушень та запобігання їх у подальшому.

Відповідно до Положення про Державну фінансову інспекцію України, затверджену Указом Президента України від 23.04.2011 р. № 499, та чинного законодавства, **Державна фінансової інспекції України** виконує такі функції:

контроль за цільовим та ефективним використанням коштів державного і місцевих бюджетів, позабюджетних фондів та державних валютних кредитів;

контроль за цільовим використанням і своєчасним поверненням кредитів, отриманих суб'єктами господарської діяльності під гарантію Кабінету Міністрів України, та відшкодуванням суб'єктами господарської діяльності коштів державного бюджету, витрачених на виконання гарантійних зобов'язань;

контроль за виконанням громадських замовлень та державного оборонного замовлення, авансованих за рахунок коштів державного бюджету України;

контроль за цільовим та ефективним використанням коштів, які спрямовуються на виконання делегованих державних повноважень бюджетами самоврядування;

контроль за порядком ведення бухгалтерського обліку та достовірністю звітності про виконання державного бюджету України та бюджетів самоврядування, а також кошторисів доходів і видатків бюджетних установ;

розробка пропозицій за результатами ревізій і контроль за їх виконанням.

Для здійснення державного фінансового контролю за дотриманням податкового законодавства створені органи державного податкового контролю. Відповідно до чинного законодавства, повноваженнями органів податкового контролю наділено **Міністерство доходів і зборів України**, яка здійснює контроль за додержанням податкового законодавства, правильністю обчислення, повнотою і своєчасністю сплати до бюджетів податків, зборів, інших обов'язкових платежів, установлених законодавством.

Основним завданням органів Міндоходів України є здійснення контролю за дотриманням податкового законодавства, правильністю нарахувань, повноти і своєчасністю сплати до бюджетів та державних цільових фондів податків і зборів та інших платежів і неподаткових надходжень, встановлених законодавством.

Державна комісія з цінних паперів та фондового ринку здійснює контроль за діяльністю суб'єктів ринку цінних паперів – емітентів, інвесторів, фінансових посередників, фондово-вих бірж – відповідно до чинного у цій сфері законодавства.

Аудиторська палата організує незалежний фінансовий контроль. Вона видає ліцензії юридичним і фізичним особам на право здійснення аудиторської діяльності й контролює дотримання вимог законодавства з аудиторського контролю.

Аудиторські фірми проводять перевірки фінансово-гос-подарської діяльності суб'єктів господарювання і дають свої висновки стосовно законності й правильності здійснення фінансових операцій, відповідності ведення бухгалтерського обліку встановленим вимогам, достовірності бухгалтерської і фінансової звітності. Аудиторський контроль має за мету надання консультативної допомоги, за його результатами не приймаються рішення про накладання штрафних санкцій і адміністративних стягнень. Разом з тим, аудиторські фірми несуть відповідальність за правильність аудиторського висновку, оскільки після їх перевірок податкова, бухгалтерська і фінансова звітність перевіряється відповідними органами фінансового контролю.

Державний фінансовий контроль здійснюється також і низкою інших державних органів: Національним банком України, Фондом державного майна, Департаментом антимонопольної політики і підтримки підприємництва, Державною комісією з цінних паперів та фондового ринку тощо.

У цілому функції органів державного фінансового контролю полягають у забезпеченні раціонального застосування державою економічних методів регулювання суспільних процесів, які в умовах існування різних форм і видів власності, вільного підприємництва, економічної самостійності виробників.

2 Внутрішній контроль в органах державного казначейства

Державне казначейство України є невід'ємною частиною державного апарату, який здійснює керівництво державними коштами. І, виходячи з покладених на Казначейство функцій, а також з входженням органів Державного казначейства в систему електронних платежів і на цій основі виконання функцій як банківської, так і фінансової установи, доцільним стало створення системи внутрішнього контролю за виконанням органами Держказначейства усіх законодавчих та нормативних актів щодо касового виконання державного та місцевих бюджетів. Практична реалізація цієї системи базується на створенні в органах Державного казначейства підрозділів внутрішнього контролю. Цю функцію на рівні Державного казначейства виконує управління внутрішнього контролю, а у регіональних управліннях Державного казначейства - відділи внутрішньовідомчого контролю.

Під системою внутрішнього казначейського контролю слід розуміти сукупність процедур, які забезпечують достовірність та повноту інформації, яка передається керівництву Державного казначейства, дотримання положень нормативних актів при здійсненні операцій щодо виконання бюджетів.

Сучасні підходи щодо організації внутрішнього контролю в органах Державного казначейства на етапі їх становлення та розвитку як фінансово-банківської структури, організаційно зумовлюють розподіл внутрішнього контролю власне на службу внутрішнього аудиту і систему бухгалтерського та адміністративного (операційного) контролю.

Бухгалтерський контроль - це сукупність процедур, що дають змогу забезпечити збереження активів бюджетів та достовірність звітності, що складається на основі даних, отриманих від підрозділів, які відповідають за проведення конкретних операцій. Він включає:

- заходи щодо забезпечення безпомилкового відображення операцій відповідно до їх економічної суті;
- ефективність системи документообороту;
- наявність нормативних документів, які передбачають здійснення процедур, що забезпечують бухгалтерський контроль.

Бухгалтерський контроль повинен надавати можливість впевнитися в тому, що:

- операції проведені тільки з дозволу керівництва;
- операції відображені та оцінені згідно з вимогами бюджетної та облікової політики;

- система аналітичного обліку дає змогу деталізовано відстежувати використання ресурсів та рух активів бюджетів;
- доступ до активів можливий тільки з дозволу керівництва органу Державного казначейства.

Адміністративний контроль - це сукупність процедур, згідно яких керівництво органу Державного казначейства делегує свої повноваження, зокрема ефективність, продуктивність та безпека процедур обробки інформації; наявність процедур, які чітко розмежовують завдання та відповідальність служб і працівників органу Державного казначейства; збереження цінностей та активів; безпека працівників органу Державного казначейства.

До системи адміністративного контролю належать такі елементи:

- організаційна структура Державного казначейства;
- методи закріплення повноважень та обов'язків;
- методи контролю, що застосовуються керівництвом для проведення моніторингу результатів роботи, включаючи внутрішній аудит;
- принципи та практика у сфері трудових ресурсів;
- система бухгалтерського обліку;
- принципи бухгалтерського обліку та процедури контролю.

Адміністративний контроль передбачає розподіл повноважень між працівниками органу Державного казначейства таким чином, щоб жоден працівник або обмежена група працівників не змогли зосередити у своїх руках усі необхідні для здійснення повної операції повноважень (прийом, оплата, зберігання).

Для цього операційний цикл будь-якої операції має передбачати такі етапи: дозвіл на операцію, облік, здійснення платежів, контроль/аудит операцій.

Організація внутрішнього контролю в органах Державного казначейства практично така ж, як і в комерційних банках. Разом з тим має окремі відмінності. Це стосується, зокрема, відсутності контролю за управлінням ризиками в органах Держказначейства. Для керівництва банків, чия ресурсна база значною мірою формується за рахунок залучених коштів, украй важливо мати дієву та оперативну інформацію щодо залучення коштів для надання кредитів з кореспондентського рахунку банку. Однак функція залучення тимчасово вільних коштів як загального, так і спеціального фондів бюджетів для оперативного вирішення загальнодержавних заходів передбачена у проекті положення "Про Державне казначейство України". Виходячи з цього, ідея управління коштами бюджетів усіх рівнів, залишками коштів на рахунках з метою отримання доходів та зарахування їх до загального та спеціального фондів бюджетів призведе до відповідних ризиків. Отже, функція контролю управління ризиками найближчим часом очікує також систему внутрішнього казначейського контролю, як відділи бухгалтерського обліку та звітності, так і службу внутрішнього контролю.

Впровадження в органах Державного казначейства служби внутрішнього аудиту створюється з метою належної оцінки і вдосконалення

системи внутрішнього контролю. З огляду на поставлену мету функції служби внутрішнього аудиту зводяться до наступного:

- забезпечення достовірності та повноти інформації, якою оперують органи Державного казначейства;

- перевірка ефективності та достовірності бухгалтерського обліку виконання державного та місцевих бюджетів;

- додержання внутрішніх та зовнішніх нормативних та законодавчих актів у процесі виконання органами Держказначейства державного та місцевих бюджетів та забезпечення чіткого виконання розпоряджень органів влади щодо управління та використання бюджетних коштів;

- оптимальне використання бюджетних коштів (реалізація ідеї виділення і оплата рахунків тільки тим розпорядникам, які зареєстрували свої фінансові зобов'язання в органах Державного казначейства:

- координація відносин Державного казначейства з органами Головного контрольно-ревізійного управління, що здійснюють зовнішній контроль за їх роботою;

- залагодження конфлікту інтересів, що може виникнути між органами Державного казначейства та розпорядниками коштів в процесі виконання державного та місцевих бюджетів;

- підтримання позитивного іміджу органів Держказначейства тощо.

Внутрішній аудит - це, так би мовити, своєрідний "адвокат" керівника органу з цілої низки питань. А тому він повинен зосереджуватися на аналізі інформаційної системи та її потоків, у тому числі системи бухгалтерського обліку та різних видів контролю, на вивченні оперативної фінансової інформації, а у перспективі дослідженні доцільності та ефективності операцій щодо запозичення коштів.

Результатом діяльності внутрішнього аудиту мають бути конструктивні пропозиції щодо вдосконалення системи внутрішнього контролю з урахуванням ризиків, які загрожують нормальній роботі органів Держказначейства. Визначити, оцінити і мінімізувати ризики органу Держказначейства - найважливіше завдання внутрішнього контролю. Створення ефективної системи внутрішнього фінансового контролю досягається шляхом оптимізації взаємовідносин та обміну інформацією між внутрішнім контролем, зовнішніми та внутрішніми аудиторами Державного казначейства.